

Bo van Leeuwe

DE HOOFDSTAD

De Hoofdstad

©2024 Bo van Leeuwe

Omslagontwerp: Ian vd Drift

Trefw.: Magie, familie, macht, vriendschap, liefde

NUR: 285

ISBN: 9789090380087

Alle rechten voorbehouden

1

Ivan

Ik ben de tel kwijtgeraakt. Voor de zoveelste keer voel ik de zweep met een verwoestende klap op mijn rug neerkomen. Geluid van leer op huid weergalmt tegen de muren. Met op elkaar geklemde kaken probeer ik een schreeuw tegen te houden. Alles om ervoor te zorgen dat de koning niet aan mij kan zien dat ik kapot ga van de pijn. Dat genoeg gun ik hem niet.

Al mijn spieren spannen zich samen als de zweep weer op mijn blote rug landt. Voor mijn gevoel worden de zweepslagen telkens harder, alsof de soldaat steeds meer op zijn gemak raakt bij deze mishandeling. De volgende klap blijft uit. Het lijkt erop dat mijn straf erop zit. Ik denk het geluid van een zweep die wordt schoongemaakt op te vangen. Langzaam probeer ik mijn schouders wat te ontspannen. Iedere centimeter van mijn bovenlichaam brandt van de pijn. Als ik mijn hoofd laat zakken zie ik dat er zich een plasje bloed rondom mijn knieën gevormd heeft en de ijzeren geur prikt in mijn neus. Duizeligheid overvalt me. Om mij heen is het een kakofonie van geluiden. Het zware gehijg achter mij van de beul, vermengt zich met de verschrikte kreten van de stedelingen die zich op het plein hebben verzameld. Niet

omdat ze het wilden zien, maar omdat hun dit door de koning was opgedragen. Langzaam verdwijnen de geluiden naar de achtergrond, alsof ik ieder moment mijn bewustzijn kan gaan verliezen.

Nog geen uur geleden werd ik van mijn bed gelicht door een aantal mannen in uniform. Door de scherpe punten van hun zwaarden, die onder hun blauwe jassen vandaan staken, wist ik dat ik in de problemen zat.

‘Ivan Anderson. U staat vandaag terecht voor ongehoorzaamheid.’ De stem van de soldaat galmde door de kleine woning. Mijn gedachten maakten overuren. *Waar ging dit over?* Met de slaap nog in mijn brein ging het denken mij moeilijk af. Ik kon me geen situatie voor de geest halen waarbij ik ongehoorzaam was geweest tegenover het koningshuis.

‘Ik weet niet waar jullie het over hebben’, probeerde ik, maar de soldaten hadden hun stevige handen al om mijn bovenarmen geklemd en voor ik er erg in had stond ik in niets meer dan mijn onderbroek in de woonkamer.

‘Kleed u aan. U wordt over vijf minuten op het binnenplein verwacht.’ Het liefste wilde ik tegen ze schreeuwen dat ze mijn huis uit moesten, maar gezien de omstandigheden die zich de laatste vijf jaar in de Hoofdstad

hadden ontwikkeld, wist ik wel beter. Zelfs het kleinste beetje ongehoorzaamheid leverde je een straf op en dat gold nu al voor mij. Het was blijkbaar zoiets kleins, dat ik het me niet eens kon herinneren. Ik zou het alleen maar erger maken voor mezelf als ik me nu niet ging aankleden. In mijn jeugd heb ik veel klappen moeten incasseren van mijn vader wanneer ik niet deed wat hij van me vroeg. De straffen van mijn vader waren niets vergeleken met die van de koning, dus ik dwong mezelf op mijn gedrag te letten. Ik wilde me omdraaien om op zoek te gaan naar een broek, maar blijkbaar zag de soldaat dit aan als een onverwachte en gevaarlijke manoeuvre. In mijn ooghoek zag ik de koperen ketel die in de openhaard hing mijn kant op vliegen en voor ik het wist werd alles zwart.

Toen ik weer wakker werd, kon ik mijn armen niet meer bewegen. Mijn vingers tintelden van het tekort aan bloed. Dikke touwen hielden mijn armen omhoog tegen een houten paal in het midden van het dorpsplein. De kinderkopjes voelden koud en nat onder mijn knieën. De zon was net aan het opkomen en spiekte over de daken van de gebouwen heen. Het was alsof ze het afschuwelijke schouwspel op het plein niet wilde aanschouwen, maar tegelijkertijd toch nieuwsgierig was naar wat er stond te gebeuren.

Er zijn twaalf slagen geëist, maar ik kan met geen mogelijkheid zeggen hoeveel ik er al gehad heb.

‘Weet je wat... Doe er nog maar een paar bij. Je mag stoppen als ik het zat ben’, schalt de stem van de koning over het binnenplein. Het maakt me weer bewust van mijn omgeving. Met moeite til ik mijn hoofd op, zodat ik langs de paal heen naar het balkon kan kijken waar de troon van de koning staat. Alle stedelingen hebben hun aandacht nu op de koning gericht. Met veel theater staat hij op. De brandewijn vliegt over de rand van zijn kelk. Met ferme passen daalt hij de trap af en het publiek wijkt uit angst uiteen. Zijn lange marineblauwe mantel wappert achter hem aan. Om zijn nek hangt een statige ketting met daarop een feniks, het logo van het koningshuis. Aan de gezichten van het volk is te zien dat hun hoofdpijn ook langzaam aan het wegebben is. De hoofdpijn die je vertelt dat je op het plein verwacht wordt.

Het is een groot plein dat zich midden in het linker stadsdeel bevindt tussen de ooit zo gezellige stadshuizen. Het plein is niet groot genoeg voor alle stedelingen die er op dit moment zijn. De menigte staat dicht op elkaar gepropt.

De koning botst tegen een jongeman van een jaar of vijftien aan. De jongen, gekleed in een jeans vol gaten en een slobbertrui, kijkt de koning aan en richt daarna zijn blik weer op mij. Met een verontwaardigd gezicht blijft de koning naar de jongen kijken.

‘Zoon, zeg sorry’, hoor ik een vrouw naar haar kind piepen terwijl ze met betraande ogen de koning aankijkt en een diepe buiging voor hem maakt. De jongen kijkt met een frons naar zijn moeder.

‘Hij loopt toch tegen mij...’ Nog voordat hij zijn zin kan afmaken, klapt de jongen voorover en hapt naar adem. De moeder slaakt een gilletje. De koning trekt zijn vuist terug en buigt zich naar het gezicht van de jongen.

‘Volgende keer wil ik dat je uit jezelf buigt’, zegt hij met op elkaar geklemde kaken. Hij zet zijn kroon weer recht op zijn hoofd en zonder de jongen nog een blik waardig te gunnen loopt de koning met opgeheven hoofd verder richting het midden van het plein. Ik heb medelijden met de jongen, maar ondertussen moet hij wel weten waar de koning toe in staat is.

‘Milan... waarom zie ik jou nog niet slaan?’ Met een kleine aarzeling raapt Milan de zweep weer op en haalt met volle kracht uit op mijn rug. Met geen mogelijkheid heb ik me kunnen voorbereiden op deze klap, ondanks dat ik er al meerdere heb gekregen. Nu de zweep voor de zoveelste keer op mijn rug belandt, kan ik mezelf niet meer inhouden. Ik schreeuw het uit. De pijn is onverdraaglijk. De huid op mijn rug scheurt verder open en ik voel hoe mijn zweet zich

vermengt met het bloed dat uit mijn wonden loopt. Ik tril over mijn hele lichaam.

‘Dit gebeurt er met mensen die mij niet gehoorzamen’, roept de koning over de hoofden van alle stedelingen heen.

Wat is er toch met de koning gebeurd, dat hij zo geworden is?

2

Nora

‘Wat zou ik hiermee doen?’ Ik kijk op naar de plek waar de stem van mijn moeder vandaan komt. Ze staat in de deuropening en houdt een in leer gebonden boekje omhoog. ‘Dit kan denk ik wel weg, toch?’ Bij die vraag spring ik op, ren naar haar toe en gris het boekje uit haar handen. De toon waarop ze het vroeg, vertelt mij dat ze het boekje kinderachtig vindt en dat ik nu te oud ben voor de fantasieverhalen die mijn opa altijd vertelde. Het idee dat mijn moeder het boekje weg wil gooien, maakt me boos. Zij heeft nooit begrepen hoeveel waarde ik aan zijn verhalen hecht. Ik kon me altijd verliezen in de wereld van mijn opa, me onderdompelen in de magie van de stad die hij schetste en mijn eigen leventje even voor een tijdje stopzetten. De verhalen voelden zo levensecht. Ik had het idee dat ik mezelf daar kon zijn. Ik begon in de wereld van mijn opa te geloven en dat was hetgeen wat mijn moeder begon te irriteren. Zij gelooft alleen de dingen die ze met haar eigen ogen gezien heeft. Het is niet op twee handen te tellen hoe vaak ik de zin: ‘Ja hoor, Nora. Dat is dus echt niet waar’ heb gehoord. Na een aantal jaren heb ik mezelf aangeleerd mijn moeder niet alles meer te vertellen en zeker als het ook

maar een klein beetje afwijkt van het “normale”. Het maakt me verdrietig.

Met het notitieboekje tegen me aangedrukt loop ik terug naar de eetkamer. Hier was ik bezig met het inpakken van de souvenirs die mijn grootouders hun hele leven van over de gehele wereld hebben verzameld. Het versteende zeepaardje is nog altijd mijn favoriet. De half ingepakte doos laat ik nu voor wat het is en terwijl ik op het tapijt voor de openhaard ga zitten verschuif ik mijn aandacht naar het boekje. Wanneer ik het open, valt er een foto uit. Het is een trouwfoto van mijn grootouders. Mijn oma kijkt smoorverliefd naar mijn opa, terwijl hij breed lachend in de camera kijkt. Ik sta er iedere keer weer van te kijken hoeveel gelijkenissen ik met mijn opa heb: dezelfde amandelvormige groene ogen, hetzelfde ronde gezicht en dezelfde scheve glimlach. Ik leg de foto naast me neer en blader door het boekje. Mijn handschrift is met de jaren verbeterd. De eerste paar pagina's zijn beklad met een kriebelig schoolhandschrift waarbij alle letters aan elkaar zitten. Dit handschrift heeft zich geëvolueerd tot losstaande blokletters. Mijn ogen blijven hangen bij een verhaal met de titel *De drijvende markt*. Met moeite slik ik de brok die in mijn keel zit weg als ik in gedachten mijn opa de keuken uit zie lopen met in zijn handen een dienblad met daarop drie bekers warme melk en een pak koekjes. Dit was

altijd het begin van ons ritueel geweest. Dan zaten mijn oma en ik al klaar op het tapijt voor de openhaard met een deken over onze benen heen geslagen, mijn leren notitieboekje bij de hand. Mijn opa vertelde zijn verhalen altijd maar één keer, dus ik wilde ze graag opschrijven zodat ik zijn fantasierijke vertellingen altijd terug kon lezen.

‘Er gebeuren zoveel mooie dingen in de wereld. Waarom blijven hangen bij het bekende?’, was een uitspraak die hij regelmatig deed wanneer ik hem vroeg om een verhaal opnieuw te vertellen. Met zijn warme stem trok hij me helemaal mee in zijn verhaal en ik kon aan mijn oma zien dat zij hetzelfde ervaarde. De liefdevolle glimlach die om haar lippen lag sprak boekdelen.

Weemoedig sla ik het boekje dicht en ik adem hoorbaar uit. Dit was het moment waar ik het meeste naar uitkeek wanneer ik bij hen ging logeren: de fantasieverhalen van mijn opa. Het zorgde ervoor dat ik de werkelijkheid van mijn ellendige leven even kon ontvluchten en me in deze magische wereld kon onderdompelen. Hij vertelde zo geloofwaardig dat ik de stad die hij schetste duidelijk voor me kon zien en het idee had dat ik daar zelf rondliep. Het was het beste gevoel van de wereld. De half ingepakte verhuisdozen die her en der door de woonkamer verspreid staan, drukken me

met de neus terug op de feiten. Dit is allemaal verleden tijd.
Wat zou ik graag willen dat deze stad echt bestond.

De voetstappen van mijn moeder galmen door het lege huis. Ik hoor haar rommelen in de keuken en daarna verschijnt ze in de deuropening met een dienblad met twee koppen dampende thee.

‘Ik dacht dat het wel even tijd was voor een theepauze.’ Het boekje steek ik in mijn achterzak en mijn moeder komt naast me op het tapijt zitten. ‘Lukt het hier allemaal een beetje?’

‘Ja, hoor.’ Ik probeer nonchalant te klinken, maar volgens mij slaag ik daar niet helemaal in. Ik kan het niet uitstaan als mijn moeder opeens doet alsof het haar iets kan schelen hoe het met me gaat. Ze legt haar hand op mijn bovenbeen en ik moet me inhouden deze niet weg te slaan.

‘Ik snap dat het lastig is, maar het is beter zo. Hij is al jaren zo ongelukkig dat hij niet meer voor zichzelf kan zorgen. En Patryk en ik kunnen het ook niet meer aan om er continue voor hem te zijn. Je hebt toch laatst gezien hoe Patryk eraan toe is?’ De vermoeidheid van de afgelopen jaren is terug te horen in haar stem. Ik weet niet wat ik moet zeggen, dus haal ik als teken van antwoord mijn schouders op.

‘In dit verzorgingshuis weten ze hoe ze met een depressie en met eenzaamheid om moeten gaan. Hopelijk gaat dit hem helpen en wordt hij weer als vanouds’, zegt ze na een tijdje.

‘We weten allebei dat dat niet waar is.’ Het komt er bozer uit dan dat ik bedoel. ‘Het gaat de laatste vijf jaar al niet goed met hem. Sinds oma is overleden is hij zichzelf helemaal niet meer.’ Er rolt een traan over mijn wang welke ik ruw met de achterkant van mijn hand wegveeg.

We zwijgen en starend in mijn mok thee dwalen mijn gedachten af naar het onsamenhangende en ingewikkelde verhaal waar geen touw aan vast te knopen is en dat mijn opa de afgelopen vijf jaar continue herhaalt. Hierbij zijn eigen regel over nooit hetzelfde verhaal negerend.

‘Ik mis hem, opa van vroeger’, zeg ik terwijl ik me laat omhelzen door mijn moeder. Ze streelt mijn haren, zoals alleen een moeder dat kan. Dit huis brengt alle herinneringen aan hem terug naar boven.

‘Zullen we nog even een aantal dozen inpakken en dan richting opa gaan? Het personeel heeft een lijst gestuurd met spullen die hij sowieso nodig heeft. Waaronder ondergoed. Wil jij dat even inpakken?’, vraagt mijn moeder zacht. Ik knik en sta op om richting zijn slaapkamer te lopen. Ik pak de dichtstbijzijnde doos en begin de inhoud van zijn

onderbroekenla erin te doen. Mijn hart maakt een sprongetje bij het zien van een envelop die op de bodem ligt. Ik maak het open en moet hardop lachen. *Wat doe jij in mijn onderbroekenla, prinses? Hier heb je niets te zoeken. Je vindt wat je zoekt in de keuken.* Deze envelop moet hier al jaren liggen. Het maakte vast deel uit van de jaarlijkse speurtocht door het huis. Ook al ben ik nu vijftien, ik zou er alles aan doen om nog één keer een speurtocht te doen.



‘Na 300 meter, de bestemming bevindt zich aan uw linkerkant’, vult de stem van de navigatie de stilte in de auto op.

Het verzorgingshuis is een mooi gebouw. Het ziet er huiselijk uit met veel glas-in-lood ramen en er ligt een grote tuin omheen met veel rozenstruiken die een zoete geur verspreiden. Er hangt een rustgevende sfeer op deze plek wat wordt versterkt door het gezang van vogels.

‘Goedemiddag, kan ik u ergens mee helpen?’ De vrouw achter de receptie is op leeftijd en ik zou er niet raar van staan te kijken als ze zelf ook in dit huis zou wonen.

‘We komen voor Henk Koning. Kunt u ons vertellen waar zijn kamer is?’, vraagt mijn moeder vriendelijk vanachter

een stapel dozen die ze vast heeft. De vrouw wijst ons de weg. Zijn kamer bevindt zich op de tweede verdieping, aan het einde van een lange gang. We passeren een gezamenlijke huiskamer. Aan de muren hangen mooie stukken kunst en het meubilair is ook met zijn tijd meegegaan, in tegenstelling tot de bewoners die er wonen. Ik gniffel om mijn eigen gedachte. Het valt me op dat er naast alle deuren een naambordje en een foto hangt. Verschillende lachende gezichten kijken mij aan. Dan staar ik in het lieve gezicht van mijn opa en kan ik een glimlach niet onderdrukken. Ik klop aan bij kamernummer 210. Vanachter de gesloten deur hoor ik een mannenstem zeggen dat we binnen mogen komen. De stem is afkomstig van een verpleger die mijn opa helpt bij het aantrekken van zijn steunkousen. Hij zegt ons gedag en zijn blik blijft net iets te lang op mij gericht. Om mezelf een houding te geven, neem ik de dozen van mijn moeder over en zet die naast de kledingkast. Wanneer ik me omdraai is de verpleger weg en heb ik vrij zicht op mijn opa. Er verschijnt een klein glimlachje op zijn gezicht, maar zijn ogen blijven leeg en dof. Ik ben het gewend, maar dat neemt niet weg dat het geen pijn doet om hem zo te zien. Ik loop naar hem toe en geef hem een kus op zijn voorhoofd.

‘Dag prinses. Wat goed om je te zien.’ Het klinkt als gefluister, maar ik heb het gehoord.

‘Bedankt dat jullie wat spullen voor me hebben meegenomen.’ Nu klinkt zijn stem harder en heeser. Beiden wuiven we zijn bedankje weg. Er wordt op de deur geklopt. Zonder toezegging gaat de deur open en stapt er een vrolijk uitzierende verpleegster naar binnen.

‘Mevrouw van Adel, zou ik u misschien even kunnen spreken?’ Mijn moeder staat op en loopt naar haar toe.

‘Tuurlijk.’ Blijkbaar is het privé, want de verpleegster leidt mijn moeder de gang op. Ik maak hier gebruik van door de kamer rond te kijken. Ik neem plaats op het bed en laat mijn blik door de ruimte gaan. De kamer is niet groot, maar groot genoeg voor een man alleen. Zijn tv staat zo opgesteld dat hij er vanuit bed, maar ook vanuit zijn stoel naar kan kijken.

‘Waar wilde u mij over spreken?’, hoor ik mijn moeder door de deur heen vragen. Ik ken mijn moeder langer dan vandaag. Ze ergert zich omdat de vrouw niet direct ter zake komt.

‘We hebben sinds kort een nieuwe directeur. Hij komt vaak op visite, maar uw vader vertoont ander gedrag bij hem dan dat hij bij ons doet’, klinkt de stem van de verpleegster gedempt. Ik kijk naar mijn opa en vraag me af of hij het ook gehoord heeft. Bij zijn recheroog vertrekt een spiertje.

‘Hoe bedoelt u?’ Weer de stem van mijn moeder.

‘Uw vader komt over als een rustige en stille man, maar zodra meneer Loebas bij hem is zien we iets bij hem gebeuren. Eerst lijkt hij wat onrustig en daarna keert hij hem de rug toe. Het lijkt alsof hij helemaal in zijn schulp kruipt. Zo zien we hem bij andere bewoners niet.’ De verpleegster laat haar opmerkingen in de lucht hangen, waarna ze vervolgt. ‘Is dit gedrag dat hij eerder vertoond heeft?’

‘Nee, mijn vader heeft nooit eerder zoiets gedaan. Vroeger praatte hij met alles wat los en vast zat. Hij heeft het overlijden van mijn moeder nooit helemaal kunnen verwerken.’ Ik word me bewust van het feit dat ik aan het afluisteren ben en richt mijn aandacht weer op de kamer. Die is nog niet helemaal ingericht, omdat veel spullen nog in zijn huis staan, maar hij stond erop dat zijn boeken meegingen. Een simpele houten boekenkast is gevuld met alle prachtige boeken die hij de afgelopen 68 jaar bij elkaar gespaard heeft. Dan valt mijn oog op een kartonkleurig velletje wat tussen de boeken vandaan steekt. Snel veer ik op en loop richting de kast. Ik kan mijn geluk niet op wanneer ik in sierlijke gouden letters mijn naam erop zie staan. De envelop draai ik rond in mijn hand voordat ik het open maak. *Ga naar kamer 16*. Ik lees de tekst meerdere keren. Enthousiast kijk ik naar mijn opa, maar hij zit nog steeds star voor zich uit door het raam te staren. *Wat zal er toch allemaal omgaan in zijn hoofd?* De

envelop stop ik in mijn broekzak en met nieuwe energie loop ik de kamer uit.

‘Wat ga je doen?’, vraagt mijn moeder die nog op de gang staat. De verpleegster is er niet meer.

‘Ik ga even naar het toilet.’ Voordat mijn moeder kan antwoorden dat er een toilet in de badkamer is, ga ik er vandoor. Over mijn schouder werp ik nog een laatste blik op mijn opa. Nu is zijn blik op mij gericht en er ligt een glimlach om zijn lippen, maar zijn ogen lachen niet mee. Hij geeft me een knikje, maar het kan ook zijn dat ik me dat verbeeld.